

Innhold

Kapittel 1

Introduksjon og nøkkelbegreper	9
Innledning	9
Det var en gang et menneske	11
Forholdet mellom historiekultur, historiebevissthet og historiebruk	15
Historiebruk	15
Historiebrukens nøkkelbegreper	19
Oppsummering	30

Kapittel 2

Historiebrukens kategorier, analytiske fokus og vekslende tidsperspektiver	33
Bruk eller misbruk av historien?	33
Historiebrukskategorier	35
Historiebruk av Ottars beretning	40
Historiebrukens analytiske fokus og vekslende tidsperspektiver	52
Oppsummering	56

Kapittel 3

Vitenskapelig historiebruk	59
Særtrekk ved historiebruksområdet	59
Fortidens spor i nåtidens vitenskapelige historiebruk	61
Nasjonale identiteter i endring	68

Kapittel 4

Kommersiell historiebruk	77
Særtrekk ved historiebruksområdet	77
Reklamens bruk av historiske forestillinger	80
Bedriftsidentiteter som del av nasjonale, regionale og lokale identiteter	85
Filmatiske fortellinger	88
Historiske romaner	98
Historiske tegneserier	103
Historiske dataspill	112

Kapittel 5

Offentlig historiebruk 119

Særtrekk ved historiebruksområdet 119

Minnesmerker og makten over minnet 120

Bruk av gatenavn som offentlig historiebruk 131

Gatenavn i polarbyen Tromsø 132

Museum 133

Offentlig historiebruk i Sør-Afrika etter apartheid 136

Historiedidaktikken og historiebruk 138

Skolen som arena for offentlig historiebruk 153

Læreplaner og lærebøker som kilder 158

Digital historiebruk 160

Falske nyheter og digital dømmekraft 164

Digitale fortellinger 166

Digitale oppslagsverk 169

Skolen som arena for politisk-ideologisk historiebruk 171

Kapittel 6

Politisk-ideologisk historiebruk 173

Særtrekk ved historiebruksområdet 173

Legitimerende verdier i spenningen mellom «da» og nå» 175

Synteser, mening og hensikt i framstillinger av fortiden 178

Politisk-ideologisk historiebruk og formell politikktutforming 182

Politisk-ideologisk kamp på historiens grunn 184

Politisk-ideologisk forsoning på historiens grunn 186

Politiske slagord: «Aldri mer 9. april» 188

Hvem eier historien? 192

Ved veis ende 200

Litteratur- og kildeliste 203

Trykt litteratur 203

Litteratur fra internett 207

Digitale oppslagsverk 210

Nettsteder 212

Andre kilder 212

Stikkord 217